

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШІНСЬКОГО»,
АНЬХОЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІНАНСІВ ТА ЕКОНОМІКИ
(ANHUI UNIVERSITY OF FINANCE AND ECONOMICS) (KHP);
КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В ЛОС-АНЖЕЛЕСІ
(UNIVERSITY OF CALIFORNIA, LOS ANGELES) (USA);
АРІЄЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ARIEL UNIVERSITY CENTER OF SAMARIA) (ISRAEL)**

**кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних
практик**

МАТЕРІАЛИ

**VIII Міжнародної наукової конференції
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО
ПІЗНАННЯ»**

(Одеса, 21-22 травня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 1:403:316.6 (08)

DOI: <https://doi.org/10.24195/PhilosophicalKnowledge2026>

Методологія та технологія сучасного філософського пізнання. Матеріали VIII Міжнародної конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 21-22 травня 2026 р.) 207 с.

Рецензенти:

Стовпець Олександр Васильович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін Одеського національного морського університету.

Каменська Тетяна Григорівна, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова.

Збірник матеріалів VIII Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; Голодомор – геноцид - Холокост: проблема пізнання моральних складових розвитку XXI століття; трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства; філософію штучного інтелекту. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 25 червня 2026 р.)

Єршова-Бабенко Ірина Вікторівна – доктор філософських наук, професор кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності Український державний університет імені Михайла Драгоманова, академік Академії інформатизації ООН, м. Київ, Україна.

ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ І КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ НЕЛІНІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ – МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ

Сучасне філософське пізнання зіткнулося з такими чинниками як невідповідність звичних дій та бажаних результатів. Це призвело до висновку про специфіку та активізацію нелінійних процесів сучасності. Відповідно отримали розширення не тільки і не просто нелінійні дослідження, але й стала очевидною вимога їхньої концептуалізації. Цей аспект досліджень розширюється останніми роками внаслідок поглиблення трансдисциплінарності нелінійних досліджень. Останнім часом пов'язано з тісною співпрацею природознавства та соціально-гуманітарних наук. Особливу роль у цій ситуації грає методологія сучасного філософського пізнання у її трансдисциплінарній та концептуальній модифікації у нелінійних дослідженнях. У зв'язку з цим особливу роль набуває співвіднесення категоріально-понятійного апарату філософії, природознавства та соціально-гуманітарного знання. Оскільки ці знання мають різний вік у науці і, відповідно, ці науки мають різний ступінь розробленості категоріально-понятійного апарату.

Для вирішення цієї проблеми ми можемо застосувати термін «психомірність», адресуючи його і до людини, як суб'єкту, що пізнає, і до продукту людського пізнання в природничих науках. У такому ракурсі психомірність людини, як суб'єкта, що пізнає, одночасно в рамках природничих наук і соціо-гуманітарних наук може розглядатися як загальна специфічна характеристика пізнання і одночасно форма прояву загальної активності мозку і психіки за життя або надалі у витворах мистецтва.

З третьої сторони одночасно ми застосовуємо термін «фазовий час психомірності» як абстрактний математичний багатовимірний час, координатами якого є незалежні параметри руху психомірної пізнаючої системи людини/пізнаючого суб'єкта, що обслуговує науки обох видів — природознавства та соціо-гуманітарні знання. «Відповідно, можливий розгляд «фазової просторово-часової» психомірності або міжфазової, як абстрактного математичного багатовимірного простору-часу відповідної фази або міжфазного простору-часу. У методологічному сенсі психомірність як макроявлення (форма прояву активності) дуже складна. Як складний і зв'язок, відношення активності психіки і мозку, їх поведінки. За визначенням воно (макроявлення) безперервне (за життя), процесуальне, динамічне, незворотне та нелінійне» [7, с. 10-11].

Проблема співвідношення категоріально-понятійного апарату створює великі труднощі при використанні соціально-гуманітарних знань таких теорій як теорія хаосу, біфуркації та ін. «Так у другій половині ХХ ст. відбувся черговий

етап парадигмального зсуву у науці. Це був крок, який полягає у включенні людини і він став першою складовою зазначеного парадигмального зсуву. Даний зсув був підготовлений досягненнями бельгійського вченого, лауреата нобелівської премії Іллі Романовича Пригожина та його учнями та послідовниками — брюссельської школи. На основі їхніх ідей було створено нову всеосяжну теорію змін, яка розглядається як друга складова парадигмального зсуву. На початку XXI ст. українською науковою школою було зроблено третій крок. Він представлений впровадженням концептуальної моделі (нової філософської категорії) «ціле-в-цілому», тобто нового уявлення про співвідношення цілих і цілісностей. До цього кроку також відноситься концепт гіпертеорія «b-p (m/c, ...))» - «brain - psyche (mind/consciousness, ...))» («мозок-психіка (розум/свідомість, ...))» та явище неврахований продукт/суб'єкт» [7, с. 10-11].

Як відомо термін «трансдисциплінарність» вжитий Ж. Піаже в 1970 р. і сьогодні він має широке поширення [1]. З 1987 р. активно працює Міжнародний центр трансдисциплінарних досліджень, організований відомим математиком, Б. Ніколеску. А 1994 р. у Португалії було проведено перший конгрес з трансдисциплінарності, де було прийнято Хартію Трансдисциплінарності. Через проблеми співвідношення категоріально-понятійного апарату дослідження у цій сфері виявляються досить складними та багат шаровими. Історично термін «трансдисциплінарність» формувався у постнекласиці у зв'язку з фундаментальними ідеями синергетики в контексті ключових синергетичних понять.

В роботах українських філософів в 20-х роках ми знаходимо дослідження філософії трансдисциплінарності в ракурсі постнекласици, а також розгляд трансдисциплінарності, але з таких поглядів як когнітивна інновативність; трансверсальність; можливість виявлення неувимого; прояв естетичних здібностей суб'єкта, що пізнає; нові виміри складності [1]. В ролі пізнаючого суб'єкта в рамках третього кроку парадигмального зсуву може бути розглянуто поняття «неврахований продукт/суб'єкт», під яким ми розуміємо «специфічне явище, яке миготливо виникає в різній формі, на різних рівнях і в різних вимірах, а також в різних умовах складного процесу спільної внутрішньої активності мозку і психіки людини за життя (психонейрофізіологічний або психомірний аспект). Додаткові умови виникнення – процес комунікації спілкування людей та/або людино-комп'ютерної/цифрової комунікації (соціопсихологічний аспект або психомірність соціальної реальності)» [3].

Перенесення акценту уваги на суб'єкта, що пізнає, в аспекті методології дослідження психіки як синергетичного об'єкта присутній також у роботах українських філософів [4]. Подальший розвиток це набуло в концептуальній моделі (новій філософській категорії) «ціле-в-цілом/ціле в цілому» [5] та гіпертеорії концепту «br (m/c,...))» [8, 9, 10]. В даний час активізація інтересу до проблеми трансдисциплінарності та концептуалізації нелінійних досліджень триває і знаходить своє вираження у таких публікаціях як «Концептуалізація як сучасний тренд філософсько-методологічних засад дослідження культури та

науки» (Єршова-Бабенко І. В., 2025) «Трансдисциплінарний контекст концептуалізації нелінійних досліджень» (Добронравова І. С., 2025), «Проблема трансдисциплінарності концептуалізації нелінійних досліджень. Аспекти» (Єршова-Бабенко І. В., 2026), «Концептуальне збагачення завдяки трансдисциплінарності» (Добронравова І. С., 2026), це демонструє значний внесок української філософської та наукової шкіл (Київ, Одеса) у розробку даної проблематики.

Список використаних джерел

1. Добронравова І.С. Філософія науки як практична філософія. Практична філософія науки : збірка наукових праць // Ірина Добронравова . — Суми : Університетська книга, 2017. — 352 с.
2. Добронравова І. С. Трансдисциплінарний контекст концептуалізації нелінійних досліджень. VIII Міжнародна наукова конференція «Людина як цілісність: Філософія, наука і мистецтво зцілення», 30 жовтня 2025 – Одеса – С. 244-249
3. Єршова-Бабенко І. В., Жижко Т. А. Психомірність людини та її поведінки. Київ: ЦП Компринт 2024. - 222 с .
4. Єршова-Бабенко І. В. Методологія дослідження психіки як синергетичного об'єкт. Одеса: ОДЕКОМ. 1992.
5. Єршова-Бабенко І.В. Психосинергетичні стратегії людської діяльності. (Концептуальна модель). Монографія.- В.: NOVAКНУНА, 2005.-360 с.
6. Єршова-Бабенко І. В., Бондаревич С.М., Козобродова Д. М., Мокрінчук А. В. Концептуалізація як сучасний тренд філософсько-методологічних засад дослідження культури та науки (історичний аспект). VIII Міжнародна наукова конференція «Людина як цілісність: Філософія, наука і мистецтво зцілення», 30 жовтня 2025 – Одеса – С. 244-249.
7. Мелков, Ю. О., Коннов, О. Ф., Терепиший, С. О., Нестерова, М. О., Єршова-Бабенко, І. В., Добронравова, І. С., & Предборська, І. М. (2026). ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ ХХІ СТ.: ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ (ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ В.С. ЛУТАЯ): За матеріалами «круглого столу», проведеного Інститутом вищої освіти НАПН України разом із ГО «Українське товариство філософії освіти імені Марії Култаєвої», 5 березня 2026 р. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 8(1), 1–12. <https://doi.org/10.37472/v.naes.2026.8114>
8. Yershova-Babenko I.V. Hypertheory «brain-psyche-mind/consiousness»_is post-non-classical general solution of the problem and the methodology of the study of psychometry // *Norwegian Journal of development of the International Science* . 2019, № 29 (3): P: 45-50.
9. Yershova-Babenko I. Integrity and initial “hybridity” of the “brain-psyche-mind/consiousness” hypersystem, research methodology // *Norwegian Journal of development of the International Science*. №31 (2), 2019, P. 58-64.

10. Yershova-Babenko I. The problem of a new scientific picture of the world. world of "digits" and "digital subject"// Norwegian Journal of development of the International Science , 2020, № 44 (2), с. 53–60.

11. Yershova-Babenko I. V. THE PROBLEM TRANSDISCIPLINARITIES OF CONCEPTUALIZATION NONLINEAR RESEARCH. ASPECTS / INTERNATIONAL RESEARCH CONFERENCE “THE DAYS OF SCIENCE OF THE FACULTY OF PHILOSOPHY – 2026”. April 23-24, 2026. Kyiv. P. 1164-1170

DOI: <https://doi.org/10.24195/PhilosophicalKnowledge2026-1>

Добролюбська Юлія Андріївна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри всесвітньої історії та методики її навчання ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна.

<https://orcid.org/0000-0002-3564-854X>

ФІЛОСОФІЯ АРХІВОЗНАВСТВА ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ПОСТМОДЕРНІЗМУ

Архівна область змінюється на очах та змушує переглядати існуючі теорії, рішення та методи. Може статися, що нові оцінки вплинуть на усталені основні поняття. Іншими словами, якісні зміни можуть торкнутися архівознавства як науки та радикально змінити її образ.

Метою цієї статті є діагностика ситуації, в якій наука про архіви виявилася на даний момент, а також виявлення факторів, що впливають на перетворення цієї галузі. Буде показано можливі шляхи розвитку науки про архіви і документи та запропоновано нове поняття як одне з можливих рішень, які мають на меті полегшити вирішення проблем, пов'язаних із цими неминучими змінами.

Головні причини цих змін зводяться до двох явищ, що відбулися в другій половині ХХ століття і мають масовий характер: по-перше, це технічна революція, цифровізація у канцелярській практиці, а по-друге, нові виклики, що стоять перед історичною наукою, головним реципієнтом інформації, що міститься в документах сучасної епохи [2, р. 84-85].

Що стосується техніки, то йдеться насамперед про наслідки появи електронного обліку та комп'ютерного пошуку інформації, виникнення цілої галузі електронної документації з необхідністю її архівування, зберігання та розповсюдження, а також можливості абсолютно нового інформаційного середовища, яким є Інтернет. Щодо цього традиційне методологічне обладнання архівіста і навіть архівознавця навряд чи буде дуже корисним. Постмодернізм поставив архіви та архівознавство перед новими викликами, що відображають кризу старої методології та практики архівного відбору.

Зв'язок архівознавства та історичної науки безумовний. Саме з цією обставиною багато в чому пов'язаний сучасний стан архівознавства. Допоміжною

З М І С Т

	ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ	4
	Пленарне засідання	20
<i>Borinshtein Y., Schwartz D.</i>	THE IDEA OF LIBERAL ARTS IN THE AMERICAN EDUCATIONAL SPACE	20
<i>Єременко О.М.</i>	ФІЛОСОФСЬКА КОМБІНАТОРИКА ЯК МЕТОД ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ	23
<i>Daniel Hasidim Or Chalon</i>	THE ADVANTAGES OF KEYNESIANISM IN MODERN SOCIETY	27
<i>Іванова Н. В.</i>	ЯК ПОЗБУТИСЯ ІДЕНТИЧНОСТІ: ВІД ДОШКІЛЛЯ ДО ВЛАСНОГО Я (ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІЙ АСПЕКТ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ)	30
<i>Висоцька О. Є.</i>	ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІКИ ЗМІН: МЕТОДОЛОГІЧНЕ ПІДРУНТЯ	33
<i>Єршова-Бабенко І.В.</i>	ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ І КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ НЕЛІНІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ – МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ	36
<i>Добролюбська Ю. А.</i>	ФІЛОСОФІЯ АРХІВОЗНАВСТВА ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ПОСТМОДЕРНІЗМУ	39
<i>Стовпець О.В.</i>	КОНЦЕПЦІЯ «НОВЕ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ» ТА СУЧАСНА ГЕОПОЛІТИКА	42
<i>Возний І. П.</i>	СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО- ГУМАНІТАРНОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ	45
<i>Лісеєнко О. В.</i>	МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЦІННІСНОЇ СИСТЕМИ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	50

VIII Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та науковців

“МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ”

(Одеса, 21-22 травня 2026 року)

Адреса редакції:

Україна, 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26, каб. 73 Тел.: (0482) 732-09-52